

Lektury
dostępne

Józef Wybicki

Mazurek Dąbrowskiego

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Minister
Edukacji i Nauki

pracownia
lingwistyki
migowej

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki
Wykonawca: Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Pracownia Lingwistyki Migowej

Józef Wybicki

**Mazurek
Dąbrowskiego**

Minister
Edukacji i Nauki

Zadanie zlecone i finansowane przez Ministra Edukacji i Nauki

Józef Wybicki Mazurek Dąbrowskiego

Materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niestyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do szkół podstawowych – służące utrwalaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych

Opracowano na podstawie
Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego

Wykonawca materiałów ćwiczeniowych
Uniwersytet Warszawski
Wydział Polonistyki
Pracownia Lingwistyki Migowej
ul. Krakowski Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa

Autorzy

Agnieszka Bajewska-Kołodziejak (karty pracy, scenariusze komiksowe)
Katarzyna Cichocka-Segiet (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)
Piotr Mostowski (teksty łatwe do czytania – ETR)
Małgorzata Skuza (karty pracy, scenariusze komiksowe)
Krystyna Ziątek (karty pracy PCS, tablice komunikacyjne PCS)

Redakcja merytoryczna
Paweł Rutkowski
Piotr Mostowski

Kierownik zespołu
Paweł Rutkowski

Redakcja językowa
i konsultacje merytoryczne
Emilia Danowska-Florczyk

Eksperci wskazani
przez Ministra Edukacji i Nauki
Justyna Kowal
Agnieszka Pilch

Projekt graficzny i logotypu,
skład i łamanie
Łukasz Kamieniak

Ilustracje
Zuzanna Szyszak

Rok opracowania
2020

Aplikacja komputerowa
Mariusz Ołownia

ISBN
978-83-66534-60-5

Spis treści

Wstęp.....	4
Tekst oryginalny.....	8
Tekst łatwy do czytania (ETR).....	17
Komiks.....	19
Karty pracy.....	20
Tablice komunikacyjne PCS.....	27
Karty pracy PCS.....	32

Wstęp

Szanowni Państwo,
przekazujemy Państwu materiały ćwiczeniowe do lektur szkolnych opracowane z myślą o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby ułatwiły one pracę zarówno dzieciom, do których są kierowane, jak i nauczycielom. W pierwszej części niniejszego wstępu omówiliśmy wszystkie elementy, które składają się na pakiet materiałów ćwiczeniowych; w drugiej zwróciliśmy uwagę na to, o czym warto pamiętać w pracy z dziećmi z niepełnosprawnościami mającymi trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym uczniami niesłyszącymi, słabosłyszącymi, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją.

Barierę w pracy z tekstami lektur może stanowić w szczególności język utworów zawierający archaizmy i słownictwo rzadko obecne w codziennych sytuacjach komunikacyjnych. Problemem bywa też sam charakter utworów. Pełny odbiór literatury pięknej (zwłaszcza dzieł poetyckich) wymaga od czytelnika znajomości konwencji tekstu literackiego i odpowiednio rozwiniętych kompetencji poznawczych. Trudności w komunikowaniu się powodują, że wielu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest pozbawionych możliwości obcowania z kanonem literatury polskiej, a tym samym z dużym fragmentem kultury narodowej.

Teksty literackie wybrane z listy lektur podstawy programowej zostały wzbogacone materiałami ćwiczeniowymi i opracowane tak, aby udostępnić ich treść uczniom ze specjalnymi potrzebami komunikacyjnymi. Do każdego utworu powstał pakiet materiałów ćwiczeniowych, który składa się z:

- aplikacji multimedialnej z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM),
- tekstu łatwego do czytania (ETR),
- opracowania graficznego w formie komiksu,
- kart pracy,
- tablic komunikacyjnych Picture Communication Symbols (PCS),
- kart pracy PCS.

Tak zróżnicowany zestaw materiałów pozwala na wybór tych, które najlepiej odpowiadają potrzebom ucznia, a tym samym umożliwiają zindywidualizowanie procesu nauczania.

Wszystkie materiały zostały przygotowane z uwzględnieniem ministerialnych *Wytycznych do uniwersalnego projektowania graficznego podręczników* oraz *Wytycznych edytorskich i językowych do opracowania podręczników*.

Aplikacja multimedialna z tłumaczeniem na polski język migowy (PJM)

W aplikacji znajduje się cały pakiet materiałów ćwiczeniowych. Oprócz podstawowej funkcji wyświetlania poszczególnych stron aplikacja daje możliwość ich powiększania/pomniejszania – tak, aby skupić uwagę ucznia na wybranym elemencie.

Najważniejszą częścią aplikacji jest jednak tłumaczenie tekstu lektury na polski język migowy. Do poszczególnych fragmentów tekstu można wyświetlić film w PJM. Okno odtwarzacza można zmniejszyć i dowolnie umiejscowić na ekranie. Dzięki temu możliwe jest jednoczesne śledzenie tekstu i tłumaczenia. Wszystkie filmy są dodatkowo dostępne z poziomu eksploratora plików.

Aplikacja działa na systemach z rodziny Windows, Linux i macOS.

Tekst łatwy do czytania (ETR)

Tekst łatwy do czytania (ETR) został opracowany zgodnie z wytycznymi *IFLA Guidelines for easy-to-read materials* oraz publikacją *Informacja dla wszystkich. Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia*. Jego zadaniem jest przybliżenie treści lektury odbiorcom, którzy z różnych powodów nie są w stanie przeczytać ze zrozumieniem oryginalnego tekstu. Będą to przede wszystkim uczniowie z afazją oraz niepełnosprawnością intelektualną, choć tekst łatwy do czytania może być pomocny dla każdego dziecka, dla którego barierą jest język utworu oraz nadmiar treści. Zmiany wprowadzone w wersji ETR dotyczą dwóch warstw: językowej oraz treściowej.

Warstwa językowa została zmodyfikowana pod względem leksyki oraz składni – zastosowano wyrazy o wysokiej frekwencji, łatwe do zrozumienia, a informacje zapisano głównie w postaci zdań prostych ułożonych zgodnie z następującą zasadą: 1 linia tekstu = 1 zdanie. Z fabuły lektury usunięto wątki poboczne, a w dłuższych tekstach dodatkowo zastosowano śródtytuły.

Opracowanie graficzne w formie komiksu

Graficzne opracowanie lektury w formie komiksu ma za zadanie przybliżyć uczniom treść utworu. Komiks ożywia i uatrakcyjnia tekst. Często literacka forma dzieła i wielowarstwowość znaczeniowa utrudniają uczniom odczytanie i zrozumienie treści. Do zaproponowanych ilustracji nauczyciel może odwoływać się podczas pracy z tekstem – wykorzystując zarówno całość komiksu, jak i jego wybrane elementy. Dla uczniów jest to pomoc w wizualnym odtworzeniu fabuły utworu, a także jej zapamiętaniu. Dla niektórych zaś krótkie teksty w kadrach są jedyną formą kontaktu z lekturą.

Karty pracy

Karty pracy mają za zadanie utrwalić i podsumować informacje o treści lektury. Ponadto zachęcają ucznia do samodzielnego rozwiązywania zadań i sprawdzenia swojej wiedzy. Przygotowane propozycje mogą okazać się pomocne zarówno podczas omawiania treści lektur w czasie zajęć szkolnych, jak i w pracy samodzielnej ucznia.

Tablice komunikacyjne PCS

Tablice komunikacyjne PCS są przeznaczone dla uczniów niemówiących, posługujących się alternatywną i/lub wspomagającą komunikacją. Uczniowie ci mają zwykle osobiste pomoce do komunikacji w formie tzw. książek do komunikacji (skoroszytów z piktogramami) lub pomocy elektronicznych na tabletach lub laptopach. Tablice do każdej lektury zawierają symbole związane z tekstem, głównie rzeczowniki, czasowniki i określenia. Tablice umożliwiają osobie niemówiącej opowiadanie treści lektury, odpowiadanie na pytania nauczyciela, uczestniczenie w rozmowie na temat lektury, ułatwiają również rozumienie treści utworu. W rozmowie na temat lektury może – i powinna – być wykorzystywana również osobista książka komunikacyjna ucznia, która zawiera m.in. zaimki, przyimki, przydatne liczby i litery.

Karty pracy PCS

Karty pracy PCS zostały opracowane przede wszystkim dla uczniów niemówiących, użytkowników wspomagających i alternatywnych metod komunikacji. Karty pracy PCS mają na celu sprawdzenie tego, czy uczeń zrozumiał treść lektury oraz jak wiele wiadomości zapamiętał. Pozwalają także na rozwijanie i utrwalanie nowego słownictwa. Wszystkie polecenia oraz pytania zostały zapisane za pomocą słów oraz znaków systemu PCS. Uczeń może próbować odczytać treść poleceń sam lub z pomocą nauczyciela. Jeśli to nauczyciel będzie czytał treść, to zalecane jest, by kolejno wskazywał uczniowi odczytywane znaki. Karty pracy zawierają takie zadania, w których należy wskazać i zaznaczyć właściwą odpowiedź, wybrać ją spośród podanych i zaznaczyć lub wyciąć, oraz takie, które polegają na samodzielnym sformułowaniu odpowiedzi za pomocą tablic komunikacyjnych PCS opracowanych do każdej lektury i/lub z pomocą książki/narzędzia do komunikacji. W tego typu zadaniach nauczyciel może zapisać odpowiedź ucznia sam lub np. wydrukować tablicę komunikacyjną PCS w dwóch egzemplarzach i z drugiej wyciąć do przyklejenia znaki wybrane przez ucznia w odpowiedzi na zadane pytanie. W kartach pracy PCS oraz tablicach komunikacyjnych PCS użyte zostały te same znaki oddające poszczególne znaczenia danych wyrazów. Jednocześnie w kartach pracy zastosowano określone strategie językowe – strzałki stanowiące określenie czasu na górze, z lewej strony symbolu o znaczeniu czasownikowym, dla wyrażenia czasu przeszłego lub przyszłego,

pomniejszony symbol ‘ty’, także z lewej górnej strony znaku oznaczającego czynność w poleceniach — zdaniach rozkaznikowych. Dla zwiększenia czytelności zadań poszczególne fragmenty można wycinać i w toku odpowiadania na pytania ponownie przyklejać potrzebne elementy.

Agnieszka Bajewska-Kołodziejak
Katarzyna Cichocka-Segiet
Emilia Danowska-Florczyk
Piotr Mostowski
Paweł Rutkowski
Małgorzata Skuza
Krystyna Ziątek

Józef Wybicki

Mazurek Dąbrowskiego

Polski hymn państwowy¹ od 1927 roku

Jeszcze Polska nie zginęła²,
Kiedy my żyjemy³.
Co nam obca przemoc wzięła⁴,
Szablą odbierzemy⁵.
Marsz, marsz Dąbrowski⁶,
Z ziemi włoskiej⁷ do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym⁸ się z narodem.

Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę⁹,
Będziem Polakami¹⁰.
Dał nam przykład Bonaparte¹¹,
Jak zwyciężać mamy.
Marsz, marsz... itd.

Jak Czarniecki¹² do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze¹³.
Marsz, marsz... itd.

Już tam ojciec¹⁴ do swej Basi¹⁵
Mówi zapłakany:
Słuchaj jeno¹⁶, pono¹⁷ nasi
Biją w tarabany¹⁸.
Marsz, marsz¹⁹... itd.

Przypisy:

¹*Polski hymn państwowy* — pierwotny tekst autorstwa Józefa Wybickiego powstał w Reggio nell'Emilia jako żołnierska piosenka śpiewana do popularnej melodii mazurka i po raz pierwszy został wykonany publicznie 20 lipca 1797 r. na uroczystości na cześć twórcy Legionów Polskich, gen. Jana Henryka Dąbrowskiego. Ogłoszony drukiem w Warszawie w 1806 r. uległ modyfikacji: zmieniono kolejność strof (trzecia znalazła się w miejscu drugiej) oraz usunięto strofę czwartą i szóstą. Szczególnie wymowa strofy czwartej, zaczynającej się od słów: „Niemiec, Moskal nie osiedzie (...)” byłaby nietaktem wobec przyszłego władcy tworzącego się właśnie Księstwa Warszawskiego, króla saskiego Fryderyka Augusta oraz posunięciem niedyplomatycznym w obliczu pertraktacji prowadzonych przez Napoleona z Aleksandrem I, uwieńczonych pokojem w Tylży w 1807 r. (Wybicki doskonale znał kulisy ówczesnych działań politycznych, będąc w nie zaangażowany osobiście). Zmieniony tekst, po dalszych poprawkach (m.in. w zakresie uwspółcześnienia form gramatycznych i pewnych zmianach leksykalnych) stał się podstawą dzisiejszej wersji hymnu narodowego; oficjalnie Pieśń Legionów Polskich we Włoszech stała się hymnem państwowym decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w 1927 roku.
[przypis edytorski]

²*zginęła* — w pierwotnej wersji: „umarła”. [przypis edytorski]

³*Jeszcze Polska nie zginęła,/ Kiedy my żyjemy* — wprowadzona tu została idea (rewolucyjna na przełomie XVIII i XIX w.) utożsamiająca ojczyznę z narodem, nie zaś z zajmowanym terytorium czy instytucjami państwowymi. Zwrócił na to uwagę Adam Mickiewicz w swoich wykładach w Collège de France (26 kwietnia i 6 maja), wyrażając się z aprobatą o nowoczesnej, romantycznej koncepcji ojczyzny jako sumy wyobrażeń, stylu myślenia i sposobu odczuwania podzielanych przez pewną społeczność (naród). [przypis edytorski]

⁴*przemoc wzięła* — w pierwotnej wersji: „moc wydarła”. [przypis edytorski]

⁵*odbierzemy* — w wersji pierwotnej: odbijemy. [przypis edytorski]

⁶*Dąbrowski, Jan Henryk* (1755–1818) — generał, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, twórca Legionów Polskich we Włoszech, dowódca naczelny wojsk polskich w 1813 r., generał jazdy armii Królestwa Polskiego w latach 1815–1816. Początkowo służył w wojsku saskim i gwardii elektorskiej, dopiero w 1792 r., na prośbę Stanisława Augusta zwolniony z powinności wobec Fryderyka II, przeszedł do wojska polskiego; nie będąc zorientowany w sytuacji polit. Polski, zanim przyłączył się do powstańców kościuszkowskich, złożył przysięgę na wierność konfederacji targowickiej, czego o mało nie przypłacił życiem: posądzony o zdradę,

stanął przed sądem wojskowym i tylko zręczności Józefa Wybickiego jako prawnika i mówcy zawdzięczał ocalenie; zapoczątkowało to przyjaźń na całe życie. [przypis edytorski]

⁷*włoskiej* — w autografie Wybickiego widnieje: „włoski”; jest to fonetyczny zapis daw. formy D. z tzw. e pochylonym: włoskiéj; w pierwotnej wersji pieśni wyrazy w tym wersie były ustawione w innej kolejności, a wers tworzył rym dokładny z poprzednim: „Marsz, marsz Dąbrowski,/ Do Polski z ziemi włoski”. [przypis edytorski]

⁸*złączym* — w wersji pierwotnej: „złączem”. [przypis edytorski]

⁹*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę (...) wrócim się przez morze* — konkretny militarny plan wpisany w pieśń zakładał wkroczenie Legionów Polskich Dąbrowskiego na tereny Polski od południa, od Galicji, po wydostaniu się z Włoch przez Morze Adriatyckie i przemarszu przez Austrię. W wersji pierwotnej tekstu strofa ta występowała jako trzecia w kolejności. [przypis edytorski]

¹⁰*Polakami* — w autografie Wybickiego: „Polakamy” (w tej postaci występuje rym dokładny z „mamy”); jest to być może regionalizm; autor pochodził z Pomorza (ur. w Będominie, wsi kaszubskiej). [przypis edytorski]

¹¹*Bonaparte, Napoléon* (1769–1821) — pierwszy konsul Republiki Francuskiej 1799–1804, następnie cesarz Francuzów (jako Napoleon I) w l. 1804–1814 i w 1815 r. (podczas tzw. Stu Dni Napoleona); wybitny dowódca wojskowy i strateg, reformator państwa i europejskiego

systemu prawnego (Kodeks Napoleona); swoją pozycję w rewolucyjnej Francji zdobył dzięki pomyślnemu przeprowadzeniu akcji militarnych, takich jak zdobycie Tulonu (1793), stłumienie rojalistycznej rewolty w Paryżu (1795), kampania włoska (1796–97) oraz kampania w Egipcie (1798); pod jego zwierzchnictwem zostały utworzone przez gen. Jana Henryka Dąbrowskiego Legiony Polskie we Włoszech. W okresie rozbiorów Polacy wiąźali wielkie nadzieje z postacią Napoleona; stał się on uosobieniem silnego wodza, w sposób zdecydowany realizującego swoją wizję polit., kierującego się ideami demokratycznymi i sprzyjającemu narodowi dążącym do niepodległości; był wcieleniem ideału jednostki zmieniającej bieg historii i porządek społ.-polit. świata (idea napoleońska); przeceniano często zaangażowanie fr. władcy w sprawy polskie (m.in. w związku z utworzeniem Księstwa Warszawskiego w 1807 r.); postawa wiążąca rachuby polityczne z przywódczą rolą Napoleona Bonaparte (a później członkami jego rodziny, księciem Reichstadt i Napoleonem III) zyskała miano bonapartyzmu.

[przypis edytorski]

¹²*Czarnecki, Stefan* (ok. 1599–1665) — żołnierz (karierę wojskową zaczynał w oddziałach lisowczyków), doświadczony dowódca, słynący z brawury, niestandardowych posunięć i osobistej odwagi, wielokrotnie ranny w walce; w 1652 r. został oboźnym wielkim koronnym i kasztelanem kijowskim, w 1655 r. starostą

kowelskim, w 1656 r. regimentarzem, następnie w 1657 r. wojewodą ruskim, w 1659 r. starostą tykocińskim, a w 1664 r. wojewodą kijowskim; na łożu śmierci, w 1665 r. otrzymał buławę hetmana polnego koronnego. Stronnik króla Jana Kazimierza, uznanie i sławę zyskał w czasie potopu szwedzkiego, prowadząc wojnę partyzancką przeciw wojskom Karola Gustawa; aktywnie uczestniczył w pacyfikacji powstania Chmielnickiego i późniejszych buntów kozackich; zginął z powodu ran odniesionych podczas walk w wojnie polsko-rosyjskiej. [przypis edytorski]

¹³*Jak Czarniecki (...) wrócim się przez morze* — nawiązanie do wydarzeń z czasów potopu szwedzkiego; w grudniu 1658 r. Stefan Czarniecki wyprawił się na czele wojsk polskich do Danii, by wesprzeć ją w walce z siłami Karola Gustawa; udało mu się m.in. odbić wyspę Als, ważny punkt strategiczny, dzięki brawurowej przeprawie przez cieśninę o tej samej nazwie, oddzielającą wyspę od lądu stałego. Dzięki przywołaniu tego epizodu postać Czarnieckiego zostaje tu ukształtowana jako wzorzec wodza niewahającego się podejmować odważne decyzje i realizować swoje posunięcia z powodzeniem. W wersji pierwotnej tekstu strofa ta występowała jako druga, nie zaś trzecia i brzmiała: „Jak Czarnecki [!] do Poznania/ Wracił się przez morze,/ Dla ojczyzny ratowania/ Po szwedzkim rozbiorze”; następująca po niej strofa zaczynająca się słowami „Przejdziem Wisłę (...)” stanowiła wówczas ciąg dalszy rozpoczętego tu (od słowa „jak”) porównania działań wojsk polskich

pod wodzą hetmana Czarnieckiego oraz legionów generała Dąbrowskiego. [przypis edytorski]

¹⁴*ojciec* — w wersji pierwotnej tekstu: „ocieć”

[przypis edytorski]

¹⁵*Już tam ojciec do swej Basi* — w wersji pierwotnej strofę tę poprzedzała następująca: „Niemiec, Moskal nie osiedzie [nie zatrzyma a. nie utrzyma się],/ Gdy jąwszy pałasza, / Hasłem wszystkich zgoda będzie/ I ojczyzna nasza”. Dziś to ostatnie zdanie byłoby niepoprawne gramatycznie, ponieważ imiesłów przysłówkowy („jąwszy”) powinien odnosić się do tego samego podmiotu („zgoda”), do którego odnosi się w najbliższym zdaniu czasownik („będzie”); w czasach, w których powstał tekst pieśni reguły te nie były ani tak rygorystycznie określone, ani przestrzegane.

[przypis edytorski]

¹⁶*jeno* (daw.) — tylko. [przypis edytorski]

¹⁷*pono* (daw.) — ponoć, podobno. [przypis edytorski]

¹⁸*taraban* — duży, podłużny bęben używany w kapelach janczarskich, a także w daw. wojsku polskim; w czasie bitwy bębny te służyły do wydawania komend. [przypis edytorski]

¹⁹*Marsz, marsz* — w pierwotnej wersji tekst kończył się strofą następującą: „Na to wszystkich jedne głosy:/ «Dosyć tej niewoli/ mamy racławickie kosy,/ Kościuszkę, Bóg pozwoli»”. Jest to niejako odpowiedź na kwestię wypowiedzianą przez „ojca Basi”. Przywołanie postaci Kościuszki, obok Dąbrowskiego, Czarnieckiego i Napoleona Bonaparte służy wpisaniu w tekst pieśni idei wodzowskiej. [przypis edytorski]

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marta
Niedziałkowska, Aleksandra Sekuła.

Józef Wybicki

Mazurek Dąbrowskiego

„Mazurek Dąbrowskiego” to hymn Polski.
Hymn to specjalna, ważna pieśń.
Śpiewamy hymn w ważnych momentach,
np. podczas rocznic wydarzeń historycznych.
Każdy kraj ma swój hymn.

Hymn Polski powstał dawno temu.
Wtedy Polska nie istniała.
Inne kraje zaatakowały Polskę
i podzieliły jej ziemie między siebie.
Część Polaków uciekła do Włoch.
Ci Polacy stworzyli wojsko.
Chcieli walczyć, żeby uratować Polskę.
Jeden z Polaków, Józef Wybicki, napisał specjalną pieśń.
Ta pieśń potem stała się hymnem Polski.

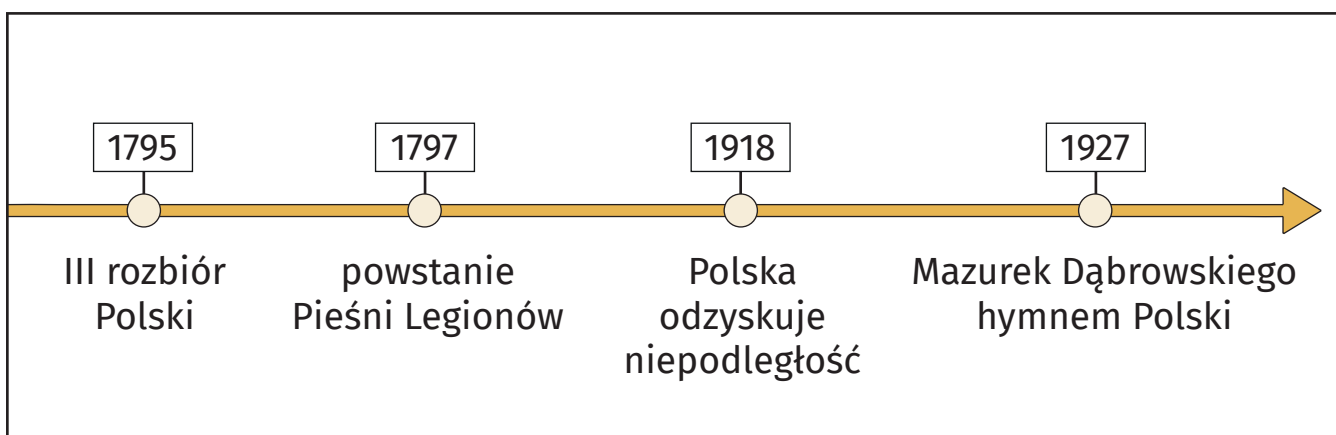
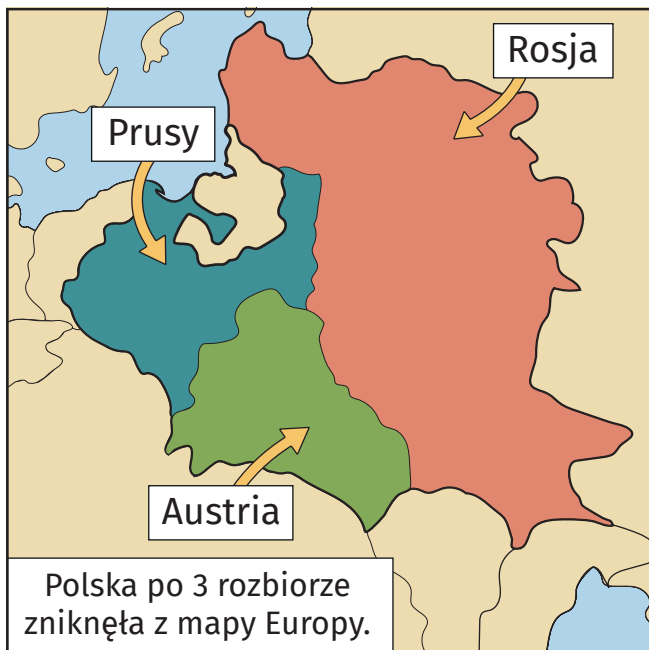
Polska nie zniknęła, skoro żyją cały czas Polacy.
Inne kraje zaatakowały Polskę.
Będziemy walczyć, żeby ją uratować.

Maszeruj, maszeruj, generale Dąbrowski,
z Włoch do Polski.
Pod twoim dowództwem wrócimy do kraju.

Przejdziemy przez Wisłę.
Przejdziemy przez Wartę.
Wrócimy do Polski, będziemy Polakami.
Napoleon Bonaparte pokazał nam, jak zwyciężać.

Popłyniemy przez morze z powrotem do ojczyzny,
bo chcemy ją ratować.
Tak samo zrobił kiedyś dowódca Stefan Czarniecki.

Tam w Polsce ojciec mówi do swojej córki Basi:
„Postuchaj.
Podobno nasi rodacy biją w bębny i wzywają do walki”.

1. Przeczytaj życiorys pisarza.

Józef Wybicki

Życiorys Józefa Wybickiego

Józef Rufin Wybicki urodził się 29 września 1747 roku w Będominie. Był polskim politykiem, a także autorem utworów literackich i pism politycznych. Józef Wybicki z wykształcenia był prawnikiem. W wieku 20 lat był posłem na sejm w I Rzeczypospolitej. Brał udział w ważnych dla historii Polski wydarzeniach: konfederacji barskiej i insurekcji Tadeusza Kościuszki. Był współpracownikiem oraz przyjacielem gen. Henryka Dąbrowskiego – razem działali na rzecz Legionów Polskich we Włoszech. W roku 1797 podczas pobytu we włoskim mieście Reggio nell’Emilia Wybicki napisał Pieśń Legionów, która 26 lutego 1927 roku stała się hymnem narodowym – dziś znana jest jako „Mazurek Dąbrowskiego”. W roku 1807 brał czynny udział w powstaniu Księstwa Warszawskiego. Organizował obronę Wielkopolski przed wojskami austriackimi w 1809 roku. Później działał przy tworzeniu Królestwa Polskiego. Od 1815 roku był senatorem-wojewodą Królestwa Polskiego, a w latach 1817–1820 – prezesem Sądu Najwyższego. W roku 1807 otrzymał Order Orła Białego oraz Order Legii Honorowej. Zmarł w Manieczkach 10 marca 1822 roku.

Obecnie w Będominie w rodzinnym domu Józefa Wybickiego znajduje się Muzeum Hymnu Narodowego. Jest jedynym takim muzeum na świecie.

2. Wpisz do tabelki brakujące informacje.

Imię i nazwisko
Data i miejsce urodzenia
Data i miejsce śmierci
Kim był?
Najważniejszy utwór
Najważniejsze odznaczenia

3. Odpowiedz na pytania.

Kim był Józef Wybicki? Jakie miał wykształcenie?

.....

W jakich ważnych dla Polski wydarzeniach brał udział Wybicki?

.....

Jakie pełnił funkcje?

.....

Jaki tytuł nosi jego najbardziej znane dzieło?

W którym kraju Józef Wybicki napisał Pieśń Legionów?

Kiedy i gdzie zmarł Józef Wybicki?

Co znajduje się w domu rodzinnym Józefa Wybickiego?

4. Zaznacz na mapie miejsce narodzin i śmierci Józefa Wybickiego.

mapa Polski

1 Gdańsk

2 B.....

3 Poznań

4 M.....

1. Zaznacz dobrą odpowiedź.

1. Słowa polskiego hymnu napisał:

- a) Jan Henryk Dąbrowski
- b) Józef Wybicki
- c) Tadeusz Kościuszko

2. Muzykę do hymnu napisał:

- a) Józef Wybicki
- b) autor nieznany
- c) Jan Henryk Dąbrowski

3. Pierwsza nazwa hymnu Polski to:

- a) Marsz Legionów
- b) Pieśń Legionów
- c) Mazurek Legionów

4. Pieśń Legionów Polskich powstała:

- a) 16-19.07.1797 r. w Reggio
- b) 26.02.1927 r. w Reggio
- c) 19.07.1795 r. w Radomiu

5. Jan Henryk Dąbrowski był:

- a) twórcą Legionów Polskich we Włoszech
- b) twórcą Pieśni Legionów
- c) twórcą hymnu

6. Pieśń Legionów została hymnem Polski:

- a) 16.07.1797 r.
- b) 19.07.1927 r.
- c) 26.02.1927 r.

7. Hymn Polski ma:

- a) 2 zwrotki i refren
- b) 4 zwrotki i refren
- c) 5 zwrotek i refren

8. Pierwsza zwrotka hymnu przypomina o:
- a) rozbiorach Polski
 - b) powstaniu Warszawskim
 - c) o długim życiu
9. W drugiej zwrotce mowa jest o:
- a) rzekach (Wisła i Warta)
 - b) górach (Karpaty i Sudety)
 - c) miastach (Poznań i Warszawa)
10. W refrenie wspomniany jest:
- a) Józef Wybicki
 - b) Jan Henryk Dąbrowski
 - c) Stefan Czarniecki
11. Miasto w trzeciej zwrotce to:
- a) Warszawa
 - b) Kraków
 - c) Poznań
12. Dziewczyna w czwartej zwrotce hymnu miała na imię:
- a) Beata
 - b) Basia
 - c) Bożena
13. W czasie grania hymnu należy:
- a) stać w postawie szacunku
 - b) siedzieć wygodnie
 - c) mężczyźni powinni założyć czapkę

1. Znajdź i skreśl błędy w tekście hymnu. Zapisz obok prawidłowy tekst.

Jeszcze Polska nie umarła,

.....

Póki my żyjemy.

.....

Co nam obca władza wzięta,

.....

Siłą odbierzemy.

.....

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski,

.....

Z ziemi wolnej do Polski.

.....

Za jego przewodem

.....

Zwiążem się z narodem.

.....

Przepełniemy Wisłę, przepłyniemy Wartę,

.....

Będziem Polakami.

.....

Dał nam pomoc Bonaparte,

.....

Jak zwyciężać mamy.

.....

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

.....

Jak Czarnkowski do Poznania

.....

Po szwedzkim zabraniu,

.....

Dla ojczyzny powstrzymania

.....

Rzucim się przez morze.

.....

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

.....

Stary ojciec do swej Basi

.....

Woła zapłakany –

.....

Słuchaj panna, pono nasi

.....

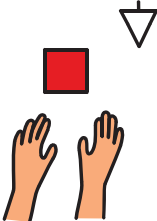
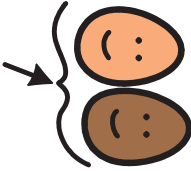
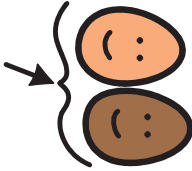

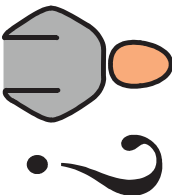
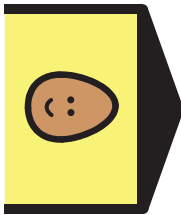

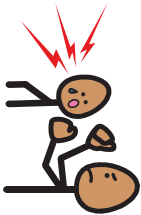
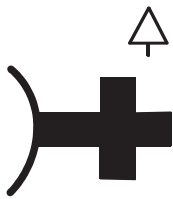
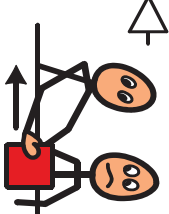
Biją w tamburyny.

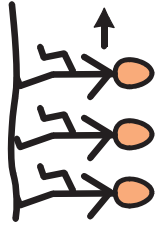
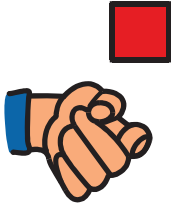

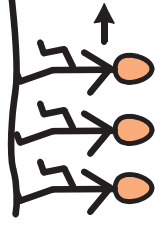

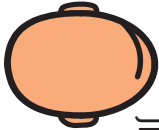
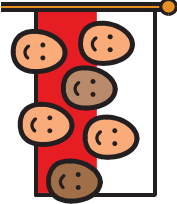
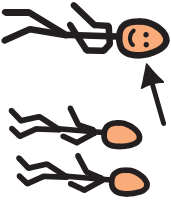
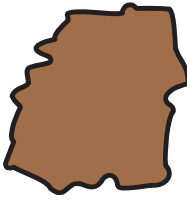
.....

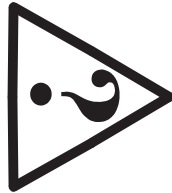
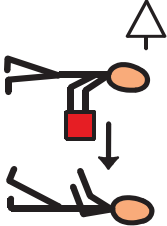

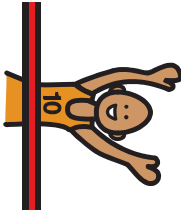
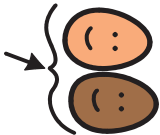
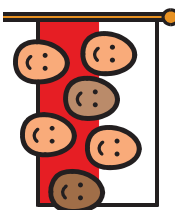

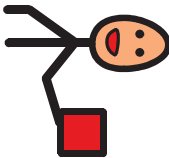
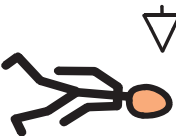

Ref. Marsz, marsz, Dąbrowski...

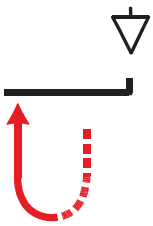

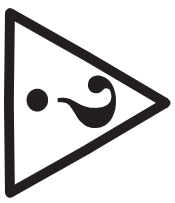

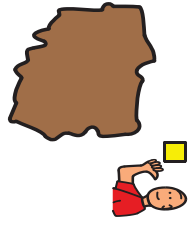
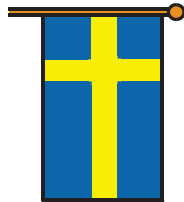
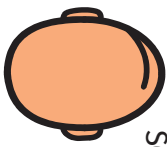
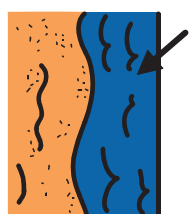
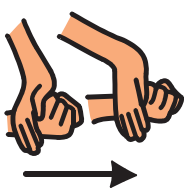
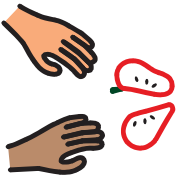

.....

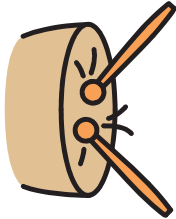

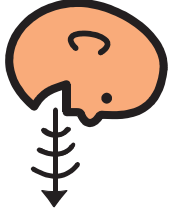

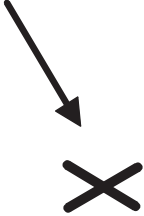
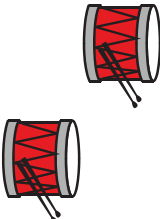
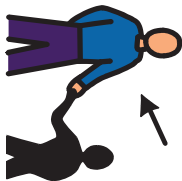
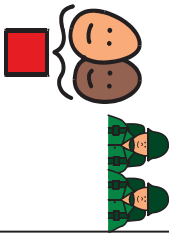

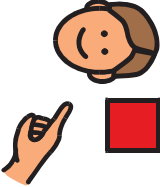
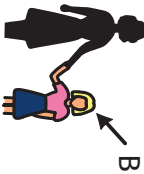

 Szablą	 Co	 Kiedy	 Jeszcze
 odbierzemy.	 nam	 my	 Polska
	 obca	 żyjemy.	 nie
	 przemoc		 zginęła,
	 wzięła,		

 Złączym się				 Marsz,
	 twoim	 ziemi		 marsz
		 włoskiej		 JHD Dąbrowski,
 narodem.	 przewodem,			
		 Polski.		

	Jak		Dat		Będziem		Przejdziem
	zwycięzać		nam		Polakami.		Wistę, W
	mamy.		przykład				przejdziem
			Bonaparte, NIB				Wartę, War

 Wrócim się	Dla	 Po	 Jak
 przez	 ojczyzny	 szwedzkim	 Czarniecki Szc
 morze.	 ratowania	 zaborze,	 do
			 Poznań P

 Bija	 Stuchaj	 Mowi	Juz
W	jeno,	 zaplakany:	tam
 tarabany.	pono		ojciec
	 nasi		do
			swej
			Basi

Zaznacz właściwą odpowiedź.

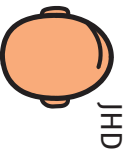

Pytanie 1

Kto jest autorem polskiego hymnu?

Odpowiedź a
Jan Henryk Dąbrowski.

Odpowiedź b
Józef Wybicki.

Odpowiedź c
Stefan Czarniecki.

Pytanie 2

Gdzie i kiedy wykonano pierwszy raz „Mazurek Dąbrowskiego”?

Odpowiedź a
W Polsce
w tysiąc siedemset dziewięćdziesiątym siódmym roku.

Odpowiedź b
We Włoszech
w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym siódmym roku.

Odpowiedź c
We Włoszech
w tysiąc siedemset dziewięćdziesiątym siódmym roku.

Minister
Edukacji i Nauki

pracownia
lingwistyki
migowej

Lektury
dostępne
